

fen af Bøndergods til Selveje eller Arvefæſte kan ghyldigt Forbehold, vedrørende Sagtretten, kun tages i Overensſtemmelse med denne Lovs § 4." Jeg opfatter Lovbeſtemmelsen ſaaledes, at dette Forbehold, vedrørende Sagtretten, ikke i nogen Henseende kan tages uden i Overensſtemmelse med § 4. Det vil med andre Ord ſige, at der kun kan tages Forbehold om, at Sagtretten forbeholdes Herlighedsjeeren, eller hvad man nu vil kalde den, der ſælger Jorden, for Køberens Beſiddelſeſtid, eller ogſaa for ti Aar. Saaledes opfatter jeg det, og det foretrækker jeg for det, der beſtemmes i Vædringsforſlaget under Nr. 1. Den forſte Beſtemmelse der lyder ſo ſaaledes: „Ved Overdragelsen af Bøndergods til Selveje eller Arvefæſte kan intet ſom helſt Forbehold eller ſærlige Betingelser vedrørende Sagtretten tages i Købekontrakter, Støder eller lignende Afdomſtdokumenter.“ Hvad vil det ſige? Det vil ſige, at de ikke kunne indføre noget i Støder eller Afdomſtdokumenter, men naar man ſlutter modſætningsviſ, hvad man er berettiget til, kan man ved ſærlig Kontrakt, ved et ſærligt Dokument tage hvilke Beſtemmelſer om Sagtretten, man vil. Men det afſtører Landſtingets Forſlag efter min Formening, og jeg mener, at det bør opfattes ſaaledes, og derfor foretrækker jeg Landſtingets Forſlag for det ſtillede Vædringsforſlag under Nummer 1. Hvad ſaa „den almindelige Brugsret“ angaar, mener jeg, at derunder gaar baade Livsfæſte, Jorpagtning og Leje. Der har jo her i Tinget været ſkelt mellem diſſe tre Ting; over for Jorpagtning og Leje har man ſtillet ſig paa det Standpunkt ikke at ville rejſe nogen principiel Strid. Det ſer ſørſt i dette Djeblit, og det anſer jeg ikke for heldigt. Hvorvidt det i og for ſig er heldigt, vil jeg ikke udtale mig om paa dette Standpunkt; men der er vedtaget et Forſlag, ſom jeg havde ſtillet om en Tilføjning ſaalydende: „naar Grundejeeren ikke udtryffeligt har forbeholdt ſig den“. Det er ordret det, jeg havde foreſlaaet ved 3dje Behandling, ſom Landſtinget her har udtalt, og ſom Mindretallet her foreſlaar, ſkal udgaa. Der blev rejſt nogen Tvivl her i Tinget ved 3dje Behandling, om det kunde forſtaas ſaaledes, at Fremleje ikke var tilladt. Jeg mener, det bør opfattes ſaaledes, og jeg ønsker at høre den ærede Miniſters og den ærede Ordførers Mening om dette Spørgſmaal, om det ikke er Meningen, at Fremleje ikke er tilladt, men at kun den, der bortforpagter, bortlejer eller bortfæſter, har Ret til at forbeholde ſig Sagtretten for ſig ſelv. Hvis det er Meningen, tilfreds-

ſtiller det i alt Fald min Fordring. — Den anden Fordring fra min Side angik Omgaaeſe af Loven og var jo foranlediget ved den Beſtemmelse, der var truffen i det af Kammerherre Raben-Lovekau uſtædte Arvefæſteſtøde og den deraf følgende Proces og Dom, hvilken Beſtemmelse fra den ærede Miniſters Side blev betegnet ſom haſarderet, hvad jeg fuldt ud kan tiltræde. Jeg vil ſige, at den Mand bør nævnes til Advarſel for andre, idet man hævder, at det er noget, ſom ikke bør gentages. Men ſaa er jo Spørgſmaalet, om en ſaadan Genſtagelse nu er forhindret ved Landſtingets Afſattelse eller ved Vædringsforſlaget under Nr. 1. Jeg maa ſige, at ſaa vidt jeg forſtaar, forhindres den bedſt ved Landſtingets Afſattelse; thi det er ikke i al ſin Almindelighed, man har paaberaabt ſig, at Sagtloven ikke maa omgaaſ; jeg vil indrømme, ſom det ogſaa blev fremhævet af den ærede Miniſter, at det vilde blive vanffeligt. Det, man har villet til Livs, og ſom var Udgangspunktet den Gang, var denne Beſtemmelse i dette og flere Støder, og det er efter min Mening fuldſtændig udelukket ved de Ord, jeg nævnte for „ved Overdragelse af Bøndergods til Selveje eller Arvefæſte kan ghyldigt Forbehold vedrørende Sagtretten kun tages i Overensſtemmelse med denne Lovs § 4“, og der ſiges udtryffeligt, at Sagtretten ikke kan forbeholdes paa anden Maade end enten for Ejerens Beſiddelſeſtid eller for et viſt Aaremaal af ikke over 10 Aar, og det er langt mere betryggende end Beſtemmelsen i Vædringsforſlaget under Nr. 1. Hvis den højtærede Indenrigsminiſters og den ærede Ordførers Opſattelse af Lovforſlagets §§ 3 og 4 falder ſammen med min, ſkal jeg for mit Vedkommende ſige, at jeg maa ſtemme imod Vædringsforſlagene under Nr. 1 og 2, og jeg vil ogſaa ſige om Nr. 3, at jeg ſagde den Gang — og det ſtaaer jeg ved endnu — at jeg kunde give Aſtald paa dette om Livsfæſte, i alt Fald naar jeg ſit de andre Beſtemmelſer. Jeg udtrykte mig ſaaledes, at jeg vilde virkelig forhandle om dette Forſlag ſom ogſaa om andre Forſlag. Med diſſe Ord ſkal jeg nærmere afvente, hvad der maa komme frem fra den ærede Ordfører og den højtærede Miniſter.

Judenrigsminiſteren (Hørring):

Jeg kan i alt væſentlig ſlutte mig til, hvad der blev udtalt af den ærede ſidſte Taler (Bertelsen [Hørring Amts 5te Valgkreds]) med Henſyn til §§ 3 og 4. Det eneſte, jeg finder mig foranlediget til ſærlig at fremdrage, er Spørgſmaalet om, hvorvidt Jejeeren eller Brugeren, ſom har ſaaet Sagt-